

МДПУ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
факультет інформатики, математики та економіки
кафедра соціології

Назва курсу	Загальна соціологічна теорія
Викладачі	Букрєєва Ірина Вікторівна
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=TcSCI3wAAAAJ
Контактний тел.	+380508702511
E-mail:	irina.bukreeva@ukr.net
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75 petrovskaya79@ukr.net
Консультації	Зазначте формат і розклад проведення консультацій <i>Очні консультації: щосереди з 16⁰⁰ до 17⁰⁰, аудиторія №58.</i> <i>Он лайн- консультації: щосереди з 15⁰⁰ до 16⁰⁰. http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57</i>

1. Анотація до курсу

Загальна соціологічна теорія охоплює найбільш загальні закони й закономірності функціонування і розвитку суспільства в цілому. Концентрує основну увагу на вивченні фундаментальних наукових проблем, пов'язаних з формуванням знання про соціальну дійсність, описом, поясненням і розумінням процесів соціального розвитку; дає уявлення про суспільство як цілісний організм, систему його соціальних зв'язків; розробляє концептуальні основи соціології, методології та методів соціологічного дослідження. Передбачається розгляд функціонування суспільства як складної системи у контексті сучасних тенденцій, пов'язаних із процесами глобалізації, трансформації українського суспільства. У зв'язку з цим проводиться аналіз трансформації соціально-структурних відносин суспільства за різними критеріями, нових форм соціального розшарування, радикальних змін у тенденціях і напрямках соціальної мобільності, соціальних змін, моделей поведінки представників різних соціальних груп

2. Мета та цілі курсу

Мета: формування у студентів знань щодо суті та специфіки основних рівнів теоретичного аналізу соціальної дійсності, методологічних засад соціологічного пізнання соціальних явищ та процесів, концепцій соціального розвитку.

3. Завдання

- сформувати навички проведення аналізу, порівняння, систематизації різних теоретичних підходів щодо вивчення соціальної дійсності;
- сприяти розвитку соціологічного мислення при вивченні явищ та процесів, які відбуваються в суспільстві.
- оволодіти навичками та вміннями аналізувати суспільні явища як у структурному, так і динамічному вимірах.
- - аналізувати трансформації соціально-структурних відносин суспільства за різними критеріями;
- - аналізувати процес та нові форми соціального розшарування сучасного суспільства;
- - аналізувати радикальні зміни у тенденціях і напрямках соціальної мобільності;
- - аналізувати соціальні зміни в контексті розвитку інформаційних технологій;
- на основі набутих знань та в процесі повсякденної діяльності пояснювати моделі поведінки представників різних соціальних груп.
- розвивати критичного мислення та аргументувати власну позицію
- розуміти і вміти використовувати в повсякденному житті ключові соціологічні категорії та поняття;

- уміти окреслити поле дискусій навколо термінів «суспільство», «особистість», «соціальні процеси», «соціальні інститути»;
- володіти необхідною теоретичною та методологічною основою для критичного осмислення суспільних реалій;

3. Формат курсу

Очний (offline) у вигляді лекційних, практичних занять та самостійної роботи.

Змішаний (blended) через систему Центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького.

4. Результати навчання

РН 9 Давати визначення соціологічних понять і застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для пояснення практичних ситуацій.

РН 19 Узагальнювати та зіставляти результати різних досліджень.

РН 28. Визначати соціальні проблеми, їх можливі структурні та культурні чинники.

РН 32. Інтерпретувати науково встановлені соціальні факти, за допомогою конкретних соціологічних досліджень, що характеризують соціальне життя українського суспільства.

РН 33. Формувати систему загальних і специфічних законів, що виявляють і закріплюють типові, відносно сталі зв'язки в суспільстві, його соціальних інститутах і системах;

Компетентності:

ЗК 5. Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою.

ЗК 22. Усвідомлення проблематики рівних можливостей у суспільстві, зокрема її гендерних, расових, вікових аспектів.

ЗК 24. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 25. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел.

ФК 1. Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для інтерпретації соціальних явищ і процесів.

ФК 2. Розуміння базових закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот та суспільств.

ФК 3. Розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот і суспільств.

ФК 4. Розуміння соціальних процесів, трендів, можливостей і викликів соціальних змін в Україні та світі.

ФК 10. Усвідомлення відмінностей поміж ключовими соціологічними парадигмами.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин	40	40	100

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Обов'язковий\вибірковий
2020	II	054 Соціологія	I	Обов'язковий

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Технічне та мультимедійне обладнання/телевізор, підручники, посібники, довідники, методичні рекомендації до семінарських завдань, таблиці, структурно-логічні схеми, мережа інтернет/Wi-Fi

8. Політики курсу

Освітній компонент є методологією соціологічної науки в цілому, теми є “наскрізними” і знаходять своє вираження в багатьох галузевих і спеціальних соціологічних дисциплінах, які вивчаються на подальших етапах професійної підготовки здобувачів. Під час лекційних та семінарських занять студенти розвинуть критичне мислення та сформулюють соціологічний світогляд шляхом здійснення пошуку соціологічної інформації та її систематизації, опрацювання джерел висувуючи гіпотези та оцінюючи їх альтернатив

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / формат	Література Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж.1 9 акад. год.	<p>II СЕМЕСТР Блок I. СУСПІЛЬСТВО ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА РЕАЛЬНІСТЬ Тема 1. Науковий статус соціології Поняття соціології. Основні підходи до розуміння суспільства і людини. Соціологія як наука про соціальні спільноти. Розуміння соціології як громадознавства в українській соціогуманітарній думці. Типи соціальних спільнот. Відмінності між спільнотами. Предмет та об'єкт соціології. Специфіка соціології за об'єктом і предметом дослідження. Соціологія як генералізуюча наука. Структура соціологічного знання. Методи соціології. Функції соціології та її місце у житті суспільства. Місце соціології в системі сучасних наук.</p>	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)	1-13, 15,16	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	перший періодичний контроль
Тиж.2 9 акад. год.	<p>Тема 2. Закони і категорії соціології. Поняття соціального закону. Класифікація соціальних законів. Соціальні закони та закономірності:</p>	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.)	1-13, 15,16	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття	перший періодичний контроль

	<p>проблеми вивчення. Закони розвитку та головні ознаки суспільства. Система соціологічних категорій. Співвідношення понять “соціальне” і “суспільне”. Поняття “соціальні зв’язки”, “соціальні спільності”, “соціальні явища”, “соціальні процеси”, “соціальні відносини”, “соціальні дії”, “соціальні взаємодії”. Основні теоретичні парадигми в соціології.</p>	<p><i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>		<p>Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	
<p>Тиж.3 9 акад. год.</p>	<p>Тема 3. Суспільство як соціальна система. Теоретичні засади вивчення суспільства в структурному функціоналізмі. Теорія соціальних систем Т.Парсонса та її основні функціональні вимоги. Елементи і структура. Функція як засіб організації елементів системи. Специфіка соціальної системи. Соціальна система як взаємодія формуючих її структурних елементів.. Поняття соціальних та соціетальних систем. Соціальні спільності та їх різновиди. Соціальні підсистеми, їх елементи і взаємодія. Соціологічні уявлення про</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>	<p>1-13, 15,16</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	<p>перший періодичний контроль</p>

	суспільство. Поняття суспільного життя. Біологічні, географічні, демографічні, економічні, соціокультурні засади суспільного життя.				
Тиж.4 9 акад. год.	Тема 4: Системний підхід до суспільства в соціології. Системно-механістичні уявлення про суспільство. Соціологія В.Парето та її основні положення. Системно-органістичні уявлення про суспільство. Синтезований підхід до суспільства у працях Ф.Тьонніса та Е.Дюркгайма. Суспільство в марксистській соціології. Теорія систем В.А.Богданова і Л.фон Берталанфі.. Визначення суспільства та його ознаки. Основні рівні системного підходу до суспільства (макро-, мезо- та мікрорівні). Структура суспільства як цілісної системи.	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)	1-13, 15,16	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	перший періодичний контроль
Тиж.5 9 акад. год.	Блок II. СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА СУСПІЛЬСТВА Тема 5: Соціальна структура суспільства Соціальна структура і соціальна система. Макро- і мікро структура. Підструктури суспільства. Соціальна спільнота. Види і форми соціальних спільнот. Масові	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)	1-13, 14, 15, 16, 28, 18	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми	перший періодичний контроль

	соціальні спільноти. Соціальна агрегація і соціальна категорія. Групові (демографічні, етнічні) спільноти. Сім'я, рід, клан, плем'я, народність, нація. Територіальні спільноти. Соціальні організації і соціальні інститути. Соціальна група. Мала і велика соціальні групи. Формальні та неформальні групи. Номінальні і реальні, первинні і вторинні групи. Мала група та її соціально вагомні ознаки. Форми малої групи. Діада і тріада. Квазігрупи. Публіка. Натовп. Соціальні круги.			http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	
Тиж.6 9 акад. год.	Тема 6: Соціальний інститут як компонент соціальної структури суспільства Підходи до розуміння соціального інституту (О.Конт, Г.Спенсер, Е.Дюркгейм). Особливості соціальних інститутів. Ознаки і функції соціальних інститутів. Види та типи соціальних інститутів. Функції соціальних інститутів. Інституціоналізація як процес. Соціальні інститути в системі соціальних зв'язків. Формальні і неформальні соціальні зв'язки. Основні умови успішного функціонування соціальних інститутів. Розвиток суспільства як розвиток соціальних інститутів. Трансформація	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)	1-13, 14, 15, 16, 28, 18	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	перший періодичний контроль

	соціальних інститутів в українському суспільстві.				
Тиж.7 9 акад. год.	Тема 7: Соціальна організація як структурний елемент суспільства Теорії соціальної організації. Ознаки соціальної організації. Ефект синергії. Типологія організацій. Внутрішня структура організації. Соціальна структура, мети, учасники, технологія і зовнішнє оточення. Зміст поняття «соціальна організація». Організація як система. Механізм утворення соціальних організацій. Функції соціальної організації. Формальні і неформальні організації. Теорія бюрократії М. Вебера. Функції і дисфункції бюрократії в сучасному суспільстві. Особливості функціонування соціальних організацій. «Життєвий цикл» організації. Управління організацією. Комунікації в організації. Організація та її зовнішнє середовище. Місце і роль соціальних організацій в сучасному суспільстві.	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)	1-13, 14, 15, 16, 28, 18	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	перший періодичний контроль
Тиж.8 9 акад. год.	Тема 8: Соціальний контроль як спосіб саморегуляції соціальної системи. Соціальний контроль як механізм регуляції поведінки та підтримки	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i>	1-13, 15, 16, 30	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для	перший періодичний контроль

	<p>суспільного ладу. Соціальний контроль як засіб, що забезпечує засвоєння індивідом цінностей і норм культури та як засіб протидії девіантної поведінки (Л.Лапьер і Т.Парсонс). Норми і санкції. Ієрархізована система соціального контролю та її структура. Позитивні і негативні санкції. Формальний і неформальний контроль. Принципи формального контролю. Методи соціального контролю (Т.Парсонс). Соціальні інститути і соціальний контроль.</p>	<p>Самостійна робота (5 год.)</p>		<p>самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	
<p>Тиж.9 9 акад. год.</p>	<p>Тема 9: Соціальна взаємодія Соціологічні категорії «соціальна дія», «соціальна взаємодія», «соціальні відносини». Соціологічне дослідження проблем соціальної дії (М.Вебер, Т.Парсонс). Соціальна взаємодія: зміст і характерні ознаки. Соціальна взаємодія як процес. Соціальний механізм взаємодії. Теорія обміну, теорія символічного інтеракціонізму. Рівні соціальної взаємодії. Міжособистісні, групові та соціетальні взаємодії. Форми соціальної взаємодії. Соціальні рухи. Соціальний конфлікт як атрибут соціальних взаємодій індивідів, груп, спільнот і суспільств. Природа соціального конфлікту (Г.Спенсер, М.Вебер, Г.Зіммель. К.Маркс). Теорія</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>	<p>1-13, 15,16</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	<p>перший періодичний контроль</p>

	конфлікту Р.Дарендорфа і Л.Козера. Основні типи і структурні елементи конфлікту. Причини і класифікація конфліктів. Форми і способи управління конфліктами. Компроміс як засіб вирішення конфліктів.				
Тиж.10 9 акад. год.	Блок III. СОЦІАЛЬНА СТРАТИФІКАЦІЯ І СОЦІАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ Тема 10: Соціальна диференціація і стратифікація Основні теоретичні підходи до стратифікації. Основні поняття стратифікаційного аналізу. Відкриті і закриті системи стратифікації. Одномірність і багатомірність стратифікації. Основні критерії стратифікаційного розподілу: дохід, багатство, влада, престиж. Фактори та механізми стратифікаційного розподілу. Типи стратифікаційних систем (фізико-генетична, рабовласницька, кастова, станова, етакратична, соціально-професійна, класова, культурно-символічна, культурно-нормативна) та їх комбінації.	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)	5, 7,10,11, 13, 14	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	Другий періодичний контроль
Тиж.11 9 акад. год.	Тема 11: Основні теоретичні моделі стратифікації. Концепції соціальної стратифікації К. Маркса і М. Вебера: спільне і відмінне.	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.)	5, 7,10,11, 13, 14	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття	Другий періодичний контроль

	<p>П. Сорокін про соціальну стратифікацію. Поняття соціального простору, форми соціальної стратифікації: економічна, політична, професійна. Функціоналістський підхід до соціальної стратифікації (Т. Парсонс, К. Девіс, В. Мур, Л. Уорнер, Б. Барбер).</p>	<p><i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>		<p>Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	
<p>Тиж.12 9 акад. год.</p>	<p>Тема 12. Класова система сучасних суспільств Сутність поняття “клас” у соціології. Класовий розподіл суспільства К.Маркса. Основні характеристики соціальних класів. Сучасні теорії соціальних класів: концепції Е. Райта, Дж. Голдторпа, П. Бурдьє. Соціально-класові утворення і поляризація суспільства в Україні. Поняття соціального прошарку. Одно- і багатофакторний підхід до вирізнення соціального прошарку. Роль інтелігенції в соціальних процесах сучасного українського суспільства. Концепції “андеркласу” в соціології. Бідність в українському суспільстві. Абсолютна і відносна бідність. Соціальна ексклюзія. Маргінальність</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>	<p>5, 7,10,11, 13, 14</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	<p>Другий періодичний контроль</p>

	соціальних груп. Соціальна нерівність і влада. Теорія еліт як особливий напрям стратифікаційних досліджень. Владний і меритократичний підходи у трактовці еліт.				
Тиж.13 9 акад. год.	Тема 13. Соціальна мобільність у стратифікованому просторі Сутність, типи і форми соціальної мобільності. Інституційні передумови соціальної мобільності. Історія та сучасний стан дослідження соціальної мобільності. Концепція соціальної мобільності П. Сорокіна. Сучасні концепції емпіричного дослідження мобільності. Дослідження соціальної мобільності в радянській і пострадянській соціології. Проблеми емпіричного виміру соціальної мобільності: критерії, одиниці виміру, шкали. Канали соціальної мобільності, закономірності її перебігу у різні періоди розвитку суспільства. Міграція. Позитивні і негативні ефекти мобільності на індивідуальному і груповому рівнях. Механізми мобільної поведінки в сучасному суспільстві. Тенденції соціальної мобільності і соціальної диференціації населення в сучасному українському суспільстві. Демографічна ситуація в Україні і природний рух населення. Соціально-	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)	5, 7,10,11, 13, 14	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	Другий періодичний контроль

	<p>класова мобільність і формування нових соціальних прошарків і груп. Соціо професійна мобільність. Система освіти як механізм соціальної мобільності. Динаміка престижу професій в оцінках населення України. Глобалізація і мобільність. Роль соціологічної інформації в управлінні соціальною мобільністю.</p>				
<p>Тиж.14 9 акад. год.</p>	<p>Тема 14. Середній клас у соціальній структурі українського суспільства Основні теоретичні традиції визначення середнього класу у західних суспільствах. Генезис структури середнього класу. Динаміка середнього класу протягом ХХ століття. Методологічні проблеми ідентифікації середнього класу в Україні. Характеристики українського середнього класу. Розмір і джерела доходів. Матеріальний добробут. Форми дозвілля. Задоволеність різними аспектами життя. Економічні і політичні погляди. Громадська активність. Протестні орієнтації.</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>	<p>5, 7,10,11, 13, 14</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	<p>Другий періодичний контроль</p>
<p>Тиж.15 9 акад. год.</p>	<p>Блок 4. ЗАГАЛЬНОМЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН Тема 15. Категоріальний апарат</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 8, 13, 19, 20, 22, 23, 24, 31</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття</p>	<p>Другий періодичний контроль</p>

	<p>теорії соціальних змін</p> <p>Необхідність категоріального забезпечення теорії соціальних змін. Класифікація категорій теорії соціальних змін: загальні методологічні категорії: "розвиток", "прогрес", "регрес", "процес", "інститут", "система", "зміна" та ін.; категорії, які характеризують види соціальних змін: "еволюція", "революція", "реформа", "модернізація", "інституційні зміни" та ін.; категорії, які відображають зміст соціальних змін: "структурні зміни", "організаційні зміни", функції і зміни" та ін.; категорії, які віддзеркалюють умови, механізми та наслідки соціальних змін: "ціна змін", "ціна реформи" "травми змін", "модерн", "постмодерн" та ін.</p> <p>Характеристика пізнавальних можливостей основних категорій теорії соціальних змін: "розвиток", "соціальний розвиток", "зміни", "соціальні зміни", "трансформація", "модернізація", "реформа", "революція", "еволюція", "прогрес", "регрес".</p>	<p><i>F2F</i></p> <p>Самостійна робота (5 год.)</p>		<p>Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми</p> <p>http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57</p> <p>http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76</p> <p>http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	
<p>Тиж.16 9 акад. год.</p>	<p>Тема 16. Соціальні зміни з позиції класичної соціології</p> <p>Особливості соціальних змін епохи становлення та розвитку індустріального суспільства, розвитку демократії та тоталітаризму.</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i></p> <p>Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i></p> <p>Самостійна</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 8, 13, 19, 20, 22, 23, 24, 31</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу</p> <p>Підготовка до семінарського заняття</p> <p>Виконати завдання для самостійної роботи</p>	<p>Другий періодичний контроль</p>

	<p>Ідея Ф. Тенніса втрати суспільності. Теорії соціальної дії та раціоналізації М. Вебера і теорія солідарності Є. Дюркгейма як фундаментальні засади аналізу соціальних змін. Теорії соціальної стратифікації та соціокультурної динаміки П. Сорокіна та їх роль в осмисленні соціальних змін. Класичний еволюціонізм у соціології. Теорія соціальних змін Т. Парсонса, його механізм еволюції: диференціація, адаптація, зростання обсягу членства в суспільстві, узагальнення цінностей. Марксистська концепція соціальних змін та її трансформація.</p>	<p>робота (5 год.)</p>		<p>відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	
<p>Тиж.17 9 акад. год.</p>	<p>Тема 17. Природа і сутність соціальних змін Чинники, джерела соціальної зміни. Причини та механізми соціальної зміни. Проблема визначеності спрямованості зміни. Проблеми контролю над можливими змінами. К. Поппер та концепція "відкритого суспільства". Підходи до дослідження соціальної зміни.</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 8, 13, 19, 20, 22, 23, 24, 31</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	<p>Другий періодичний контроль</p>

<p>Тиж.18 9 акад. год.</p>	<p>Тема 18. Модернізація і моделі соціальних змін Модернізація та її критерії. Індустріальне суспільство та його ознаки. Еволюційна модель соціальних змін та її представники. Циклічна модель соціальних змін (А. Тойнбі) Концепція рефлексивної модернізації (У. Бек). Концепція «латентних структур» (Е. Тіріакьян). Поняття рецидивуючої модернізації.</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 8, 13, 19, 20, 22, 23, 24, 31</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75</p>	<p>Другий періодичний контроль</p>
<p>Тиж.19 9 акад. год.</p>	<p>Тема 19. Типи суспільств Концепція «п'яти стадій економічного зростання» американського соціолога і економіста У. Ростоу. Теорія постіндустріального суспільства Л. Тоффлера. Неоеволюціоністські теорії - Р. Лінтона, Л. Уайта, Дж. Стюарта. Теорія світ-системи І. Валлерстайна. Інституційно-еволюційна теорія Д. Норта Соціальні технології як чинник стабільного та ефективного розвитку соціальних систем. Напрями й особливості упровадження соціальних технологій у різні сфери сучасного</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 8, 13, 19, 20, 22, 23, 24, 31</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76</p>	<p>Другий періодичний контроль</p>

	суспільства			http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	
Тиж.20 9 акад. год.	Тема 20. Травми, ціна та майбутнє соціальних змін Наслідки соціальних змін. Ціна соціальних змін і реформ. Позитивні та негативні наслідки. Концепція травм соціальних змін П. Штомпки. Сутність, причини, рівні та генеалогія культурної травми. Культурна дезорієнтація та дезорганізація. Травматичні процеси. Проблема подолання травм соціальних змін, колективні та індивідуальні стратегії. Травматологічний дискурс сучасного українського суспільства. Майбутнє соціального розвитку. Методологічні підходи визначення ціни реформ. Концепція "шокової терапії" та її недоліки. Аналіз травматичних аспектів сучасного розвитку України. Майбутнє соціальних змін: візуалізація, глобалізація.	Лекція (2 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (5 год.)	1, 2, 4, 5, 7, 8, 13, 19, 20, 22, 23, 24, 31	Опрацювання лекційного матеріалу Підготовка до семінарського заняття Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=57 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=76 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=75	Другий періодичний контроль

10. Система оцінювання та вимоги

Методи контролю результатів навчання: поточний контроль здійснюється у формі усних відповідей на семінарських заняттях; бліц-опитувань; тестових завдань; виконання творчих завдань Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Загальна соціологічна теорія**», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час іспиту. Впродовж семестру студент за виконання завдань максимум отримує – 40 балів, під час складання 2-х модулів 60. На цій підставі студент отримує залік, максимальна кількість балів якого складає 100.

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складовою результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).

Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Відповідь на практичному занятті оцінюється від 1 до 5 балів.

Виконання модульної контрольної роботи оцінюється від 1 до 30 балів.

Критерії оцінювання форма контролю – залік.

Підсумковим контролем є залік, який виставляється за результатами суми балів поточного оцінювання та двох періодичних контрольних робіт (ПКР), коли студент набрав не менше 60 балів, за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Усна відповідь на практичному занятті	1-2 бали – за відповідь з принциповими помилками, що свідчать про нерозуміння студентом сутності питання, 3 бали – за відповідь з помітними помилками, вадами засвоєння, але такими, що не перешкоджають подальшому навчанню, 4 - за відповідь із незначними помилками, 5 – за повну відповідь, логічно виважену, правильну за змістом
Індивідуальне опитування, доповіді, презентації	1-2 бали – за доповідь, що не розкриває змісту теми і містить суттєві помилки, 3 бали – за доповідь, що частково розкриває зміст теми з помітними помилками, але такими, що не перешкоджають усвідомленню суті питання, 4-5 балів – за достатньо повне розкриття змісту теми.
Компетентнісно-орієнтовані завдання	1-2 бали – за виконання завдань із суттєвими помилками, 3 бали – за виконання завдань з помітними помилками, але такими, що не перешкоджають усвідомленню суті питання 4 бали – за достатньо повне виконання завдань із незначними помилками, 5 балів – за повне виконання завдань без помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького	Оцінка за національною шкалою	
A	90-100	відмінно	Студент виявляє всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, здатний використовувати набуті знання та

			вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища й факти. Мова логічно обґрунтована і граматично правильна
B	82-89	добре	Студент виявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення та висновки, правильно виконує навчальні завдання, виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Відповіді досить повні, логічні, з елементами самостійності, але містять деякі неточності
C	74-81		
D	64-73	задовільно	Студент виявляє наявність знань лише основного матеріалу, відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач
E	60-63		
FX	0-59	незадовільно можливістю повторного складання	3 Студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно

			вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись в конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.
--	--	--	---

11. Рекомендована література

1. Черниш Н. Соціологія: підручник за рейтинго-модульною системою навчання. – 5-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2009. с.
2. Барвінський А.О. Соціологія: Курс лекцій для студентів вищ. навч. закл. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.– 328 с.
3. Вербець В.В. [та ін.]. Соціологія: курс лекцій: навч. посібник. - К.: Кондор, 2009. - 550 с.
4. Дворецька Г.В. Соціологія : Навч. посібник / Г.В. Дворецька; МОіНУ; КНЕУ. – 2-ге вид., перероб. і доп.– Київ: КНЕУ, 2002. 472с.
5. Полторак І.С., Колісник Л.О., Лаптурова Я.О. Соціологія. Навч. посібник. – Д.: Національний гірничий університет, 2007. – 112 с.
6. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія: Загальний курс: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. – 2.вид. – К.: Каравела, 2006. – 407 с.
7. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник / Є.В. Перегуда та ін. –П26 К.: КНУБА, 2012. – 140 с.
8. Примуш М.В. Загальна соціологія: навчальний посібник /М.В. Примуш. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – С. 12-38.
9. Соціологічна теорія: традиція та сучасність: Навчальний посібник / За ред. А.Ручки. – К.,2007.
10. Соціологія: Підручник / За ред. В.М.Пічі. – Львів, 2004.
11. Соціологія: Підручник / За ред. В.Г. Городяненка. – 2-ге вид., перероб., доп. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – 559 с.
12. Соціологія: навч. посіб. / За редакцією Макеєва С.О. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566 с.
13. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: Навчальний посібник. – Вид. 2-ге. К.: Атіка, 2007. – 480 с.
14. Структурні виміри сучасного суспільства: навчальний посібник/За редакцією С.Макеєва. К, 2006. 372 с.
15. Соціологія [Текст]: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / С. Б. Артеменко, А. Б. Фляшнікова; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К.: КНЕУ, 2012. – 188.
16. Рожанська Н.В., Дрожанова О.М., Онофрійчук О.А. Загальна соціологічна теорія. Навчальний посібник. — Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. П.Могили, 2017. — 336 с.

Рекомендована

17. Социологическая теория сегодня. Сборник статей американских и украинских теоретиков. Под ред. В.В.Танчера. / Под ред. В. Танчера. – К.: ИС НАН Украины, 1994. – 144 с.
18. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура / Под. ред. В.В.Танчера. – К.: Абрис, 1996. – 112 с.
19. Пилипенко В.Є. Українська соціологія сьогодні: дослідження основних сфер життєдіяльності суспільства. – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 326 с.
20. Кун Т. Структура научных революций.-М:Прогресс,1977.
21. Социология сегодня: проблемы и перспективы // Мертон Р. й др. М., 1965.
22. Титаренко А.Г. Технологический детерминизм: концепция, идеологические функции. Минск 1981.
23. Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід / За ред. В.В.Танчера, В.П.Степаненка. – К.: ІС НАН України, 2004. – 244 с.
24. Глобалізація в соціологічному вимірі / В.Степаненко, В.Бурлачук, В.Тарасенко, О.Іваненко, В.Казаков, В.Королько та ін. / За ред. В.Степаненка, В.Бурлачука. – К. : ІС НАН України, 2011. – 319 с.
25. Пилипенко В.Є. Українська соціологія сьогодні: дослідження основних сфер життєдіяльності суспільства. – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 326 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

26. Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг» <https://i-soc.com.ua/ua/edition/journal/>
27. Збірний науковий праць «Соціальні виміри суспільства» <https://i-soc.com.ua/ua/edition/socialni-vimiri-suspilstva/>
28. Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики / С. Макеєв, С. Оксамитна, А. Домаранська, О. Іванов, Т. Костюченко, Л. Малиш, Т. Марценюк, С. Стукало ; за ред. С. Макеєва і С. Оксамитної. – К. : НаУКМА, 2017. – 180 с. https://i-soc.com.ua/assets/files/library/stan-singulyarnosti_monografiya_2017.pdf
29. Пилипенко В.Є. Українська соціологія сьогодні: дослідження основних сфер життєдіяльності суспільства. – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 326 с.
30. Бойко Н. Социальный контроль и демократизация общества. – К.: Институт социологии НАНУ, 2007. – 272 с. https://i-soc.com.ua/assets/files/library/2006-boyko_n_1.pdf
31. Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід / За ред. В.В.Танчера, В.П.Степаненка.

- К.: Інститут соціології НАН України, 2004. - 244 с. https://i-soc.com.ua/assets/files/library/social_transformation.pdf
32. Інститут соціології НАН України <http://www.i-soc.com.ua> <https://i-soc.com.ua/ua/edition/books/>